

Olausevangeliet

”Fader, låt mig slippa tömma denna bägare, låt den gå mig förbi.”

Mannen var bedrövad ända till döds. Han visste vad som väntade och att vad som stod skrivet måste ske. Ändå kunde han inte låta bli att känna rädsla inför det kommande, att skamset be om lindring och en möjlighet att slippa det oundvikliga.

”Fader! För dig är allting möjligt. Låt din vilja ske!”

Det var fortfarande tidig morgon, ändå kändes det som om dagen var sen. Han var så trött! Han hade inte sovit i natt, utan suttit ensam och vakat, väntat på och bett inför vad som komma skulle.

Ensam hade han också varit då han fördes bort. Lärjungarna, vilka inte hade orkat hålla sig vakna med honom, hade övergivit honom. De flydde när tempelvakten tog honom till Kajafas för att dömas för det brott som de ansåg att han hade begått.

Trött och övergiven släpades han nu genom Hierosolymas gator. Översteprästen och rådet hade till slut funnit bevis för brottet. Av de få yttranden han hade gjort, och utan att han hade fått förklara sig, drog de slutsatsen att han jämställde sig med Gud och därmed förtjänade döden för hädelse.

Enligt deras lag skulle han därmed stenas till döds, men rådet hade förlorat rätten att verkställa dödsstraff. De förde honom nu till den romerske ståthållarens palats för att försöka få honom korsfäst. Att de inte insåg att det var helt enligt skriften, att detta var förutbestämt, siat av profeterna, och att han var den Messias som de hade väntat på. De skriftlärdade borde inse vilket misstag de höll på att begå.

Men det var ju meningslösa tankar. Likaväl som det stod skrivet att Messias skulle komma, stod det skrivet att han måste lida för mänskligheten och möta döden för dess skull. Vad som skulle ske måste ske, det visste han bara alltför väl. Det fanns inte längre någon återvändo.

De var nu framme vid ståthållarens residens och mannen vältes ner framför fötterna på de romerska vakterna utanför portarna. Med händerna bundna hade han inte en chans att värja

sig från fallet. Behärskad och värdig teg han då huvudet slog emot stenen och han kände blod rinna över ansiktet.

Vakterna stod förstummade och tittade på folkmassan. De kunde inte förstå vad det var som var i görningen och kände sig smått nervösa i anblicken av den beväpnade mobben.

En mörk, storväxt och allvarlig rådsmedlem steg beslutsamt fram och tog till orda.

“Mitt namn,” började han högtidligt, “är Josias. Å det judiska rådets vägnar och på folkets begäran anhåller jag om att få tala med er romerske ståthållare. Vi har en fånge och upprorsmakare här som vi vill få dömd efter romersk lag.”

Josias grekiska var lite knagglig, men vaktchefen förstod. Det var i alla fall bättre än den obegripliga arameiskan. Tydligen var Josias en bildad man. Han kände den värsta oron släppa sitt grepp, tittade på mannen vid sina fötter och log för sig själv.

“Prokuratorn är för tillfället upptagen och vill inte bli störd. Han ligger till bords och intar sitt morgonmål.”

Josias var behård och lät sig inte hejdas av vaktens hånfulla nedlåtenhet.

“Vill ni vara snäll och säga honom att vi är sända av översteprästen och kräver att få bli mottagna nu!”

Folkmassan började röra sig oroligt och vakterna skruvade på sig och talade sinsemellan. Till slut gick en av dem in genom porten och lämnade de andra tre utanför.

Mannen vid deras fötter hade nu satt sig upp och lutade sig mot väggen. Med likgiltig blick såg han från Josias till vakterna och tillbaks till judarna. Han böjde ner huvudet och ingen såg tåren som stilla rann nedför hans kind och blandade sig med blodet från såret i hans panna.

“Vi ska se vad vi kan göra för er Josias,” sade vaktchefen och ställde sig med armarna i kors mellan de två andra soldaterna. “Vänta ett par minuter så får ni besked.”

Litet senare kom vakten ut med bud till vaktchefen. Ståthållaren hade gått med på att ta emot fången inne i sitt residens.

“Josias, prokuratorn tar emot nu. Han har bett om att få stanna inne, så du får ta fången med dig in och presentera ärendet.”

Josias såg sig nervöst omkring och försökte finna en bra lösning på det problem som hade uppstått.

“Du kan väl våra seder,” frågade han lite osäkert. “Du måste förstå att jag inte kan gå in där idag, ingen av oss kan det. Det skulle göra oss orena inför högtiden. Varför kan inte ståhållaren komma ut och diskutera saken?”

Vaktchefen blev påtagligt irriterad över denna oförskämndhet och försökte inte dölja sin avsky.

“Om ni blir så orena av att gå in i ett romerskt hus, hur orena blir ni då inte av att döda en av era egna?” Han såg Josias oroliga blick stelna i häpen motvilja, släppte den och tittade ut över folket. “Ni ser förresten inte så rena ut, de flesta av er. Det skulle bara göra er gott att få komma in i en komfortabel boning.”

Han kände folkets hat slå emot honom som en kvav tystnad och tröttnade plötsligt på att diskutera med dem. Han hade inget att tjäna på att reta upp dem ytterligare. Det kunde bara leda till besvärligheter – det hade det gjort förr. De var ett envist, enkelspårigt, självbelåtet och arrogant folk som han egentligen inte ville ha något med att göra, och nu ville han ha dem iväg därifrån.

“Jaha ja,” sade han efter en stund av ömsesidig avsky, “då får ni ta er fånge och pallra er iväg härifrån. Vill ni följa vår romerska lag så får ni allt ta och följa vår sed med, och den säger att man skall tacka ja till en inbjudan av en makthavare att träda in i hans heliga residens. Se så, ge er iväg!”

Heligt residens, tänkte Josias som hade sett romarna utanför templet. Han vet inte ens innebörden i de ord han använder så lättvindigt.

Sedan barnaår var Josias fylld av avsky mot det folk som dyrkade sina kejsare som gudar och just nu fokuserades den motviljan i mannen framför honom. Men han var också mycket nervös för att inte lyckas med det uppdrag han hade fått av Kajafas. Han tyckte att diskussionen hade sparat ur och försökte nu få den tillrätta igen. Fångnen måste dömas till varje pris! Han nedlät sig till att visa lite ödmjukhet inför romarna.

“Jag vill inte få oss att verka omedgörliga på något vis, vi accepterar romare och ser upp till er lag. Det är bara det att det i morgon är en av de heligaste dagarna i vår religion, och som läget är nu så kan vi tyvärr inte vänta med denna olägenhet.”

“Olägenhet! Är det vad ni kallar det?” fnös vaktchefen medan de andra vakterna smålog för sig själva, denna olägenhet var trots allt ett avbrott i tristessen.

“Fången däremot,” fortsatte Josias beräkande, “kan inte bli mer oren än han redan är. Kan ni inte ta honom inför ståthållaren, så får han höra honom själv.”

Vaktchefen var på väg att avstyra det hela när han plötsligt fann sig studera fången. Den mannen såg då inte mycket ut för världen där han satt mot muren med sänkt huvud. Sannerligen såg han inte ut som någon förbrytare, eller ens upprorsmakare. Skulle kanske Pilatus möjligen ta parti för honom om han fick tala med honom ostört från judarna? Den vändningen av det hela skulle han då bra gärna vilja se. Han såg på Josias, och fanns det inte något som liknade oro i hans ögon? Kanske han var rädd för precis samma sak? Hur som helst så skulle ärendet vara ur hans händer om han gav efter.

“Okej, men på ett villkor.”

“Vad skulle det vara?” frågade en lättad men tvivlande Josias.

“Att det inte blir tal om upplopp eller andra dumheter, vad utslaget än skulle bli.”

“Visst inte,” svarade Josias inställsamt. “Vi respekterar den romerska lagen och med tanke på vilken dag det är idag så har ni inget att frukta.”

Jo jo, tänkte vaktchefen och log lite spydigt mot Josias, den saken tror jag nog vad jag vill om. Han tog en vakt till hjälp och fick upp fången på benen. De var halvvägs genom porten då han fundersamt vände sig om.

“Vem är han förresten, vad heter han?”

“Josua Bar Josef,” svarade Josias. ”Hans grekiska namn är Jesus, han kommer från Nasaret.”

Pontius Pilatus låg till bords när de steg in mellan pelarna i salen. Han hade avslutat sin måltid, var mätt och belåten och kände inte alls för att ta sig an judarnas problem. Då han såg mannen som stappade in höjde han dock på ögonbrynen och tänkte att det kanske inte var ett så alldagligt fall när allt kom omkring.

“Vem är han?” frågade han vakten.

“Allt jag vet är att han förmodligen heter Jesus.”

“Det säger ju mycket,” svarade Pilatus ironiskt, “vad har han gjort sig skyldig till?”

“Det vet jag inte. Judarna säger att han är en upprorsmakare, men jag har aldrig hört talas om honom.”

“Du vet inte mycket du. Varför har du fört in honom ensam, har han ingen rådman till doms?”

“Judarna kan inte komma in, de blir orena om de träder in i ett romerskt hus,” förklarade vakten föraktfullt.

“Vad är detta för trams! Ska jag döma någon så måste jag ju veta vad han står anklagad för.”

Pilatus reste sig och gick mot utgången.

“Stanna du här och vakta judarnas fånge. Jag ska gå ut och höra efter vad som står på.”

Han gick och lämnade en moloken vaktchef kvar. Vaktchefen förbannade sin oprofessionella enfald. Sarkasmen hade inte gått honom förbi.

När Pilatus kom utanför porten fick han en smärre chock över antalet människor som hade samlats där. Han dolde den dock vant i en vänlig min riktad mot dem alla. Det är något stort på gång, tänkte han.

Han gick fram till den man som stod främst och som han förstod var deras utvalde talman.

“Jag är Pontius Pilatus. Vad är det som pågår här, vad är denna Jesus anklagad för?” frågade han med en antydning av tvivel över domens rättmätighet.

Josias blev lite ställd. Han hade inte väntat sig att få tala med ståthållaren öga mot öga, i alla fall inte så här plötsligt och oförberett.

“Om han inte hade varit en förbrytare så skulle vi inte ha överlämnat honom åt dig,” fick han fram och tyckte själv att det lät lite väl hånfullt och ångrade sina ord.

Pilatus blev vred över denna tydliga missaktning av hans person. Han insåg att han inte gillade denna jude, men höll sig dock så sympatisk han kunde.

“Ta honom då själva och döm honom efter er egen lag. Ni vill aldrig ha med romare att göra annars, så varför nu? Ni har ju ett eget råd.”

“Vi har som du vet inte rätt att verkställa dödsstraff,” svarade Josias. “Rådet och översteprästerna har funnit att den här mannen förleder vårt folk och som skyldig dömt honom till döden.”

Han såg tvivel i Pilatus ögon och tillade snabbt:

“Han vill förhindra att vi betalar skatt till kejsaren och säger sig vara Messias och kung.”

Kung, tänkte Pilatus stilla och vände sig om i egna tankar. Vad kan det innebära, en ny kung över judarna. Det ringde inte bra i hans öron. Å andra sidan, vad för slags kung kan han vara om hans folk vill se honom död.

Han gick in genom porten igen och lämnade en häpen Josias bakom sig, förhoppningsfull efter åsynen av Pilatus sista min.

IV

Han vandrade planlöst in i matsalen igen där han möttes av vaktchefen som orolig undrade vad de skulle ta sig till med fången.

Pilatus brydde sig inte om frågan utan tittade undrande på Jesus som skyggt hade dragit sig undan och nu stod frånvarande vid ena väggen. Vad var det här för ärende som hade kommit på hans lott helt plötsligt en morgon som alla andra. Underligt nog hade han en inre känsla av att detta betydde något, att det var viktigare än det såg ut att vara. Vad den känslan innebar visste han inte – han visste bara att han stod rådvill inför den här situationen.

Han ångrade nästan att han hade åkt hit till Hierosolyma. Hade han stannat hemma i Caesarea hade han antagligen sluppit detta tillbud. Han trivdes mycket bättre i den romerska kuststaden än i denna judarnas huvudstad. Visserligen hade han blivit satt som ståthållare i deras land, men han ville helst inte blanda sig i judarnas interna affärer. Likväl, för att göra dem lydiga och förhindra kravaller var han ibland tvungen att ingripa, och nu var det tradition att ståthållaren vistades i Solyma under högtider.

Han tittade närmare på Jesus och fick åter den där känslan av att det här var betydelsefullt. Den här mannen var inte vem som helst, på något sätt var han menad för någonting stort. I vanliga fall litade han till sin intuition, den stämde för det mesta, men trots allt var detta bara en vanlig jude, och det hela var en judisk affär. Han kastade av sig den oroliga känslan och tänkte att mannen i alla fall inte såg ut som någon kung, inte ens över judarna. Han såg mest ut att vara en tiggare, om än en tämligen ståtlig sådan, i sina trasiga kläder och sin smutsiga och blodiga uppsyn.

“Så du skulle vara judarnas konung?” muttrade han för sig själv där han stod.

Till Pilatus stora förvåning bemötte Jesus frågan med en egen fråga på knagglig latin.

“Säger du detta av dig själv, eller har andra sagt det om mig?”

Pilatus var imponerad, hans syn på mannen som tiggare försvann och ersattes med en bild av honom ren och i fina kläder. Hade han sett lite mer målmedveten ut och framhävt sina naturliga drag av kraftfullhet skulle han kunna ha sett riktigt majestätisk ut. Nu såg han mest rädd och oansenlig ut där han kurade ihop sig så gott hans resliga skepnad förmådde.

Pilatus förstod dock inte frågan riktigt men tänkte att om mannen talade så bra latin, då måste han vara en hejare på grekiska. Efter ett ögonblick av förstummelse och oförstånd bytte han således språk och fortsatte diskussionen.

“Jag är väl ingen jude? Hur skulle jag kunna ha en åsikt i det här fallet?” Han försökte låta förbluffad och nonchalant. “Dina landsmän och överstepräster har överlämnat dig åt mig. Vad har du gjort?”

Jesus verkade inte ha lyssnat på honom utan fortsatte sin plädering mest för sig själv.

“Mitt rike hör inte till denna världen. Om mitt rike hörde till denna världen, hade mina följeslagare kämpat för att jag inte skulle bli utlämnad åt dessa judar.” Det lät nästan som om han försökte övertyga, om inte andra, så sig själv. “Men nu är mitt rike av annat slag.”

“Du är alltså kung?” utbrast Pilatus lite sarkastiskt. Jesus var tydligen en desillusionerad man. Vilka var det egentligen han trodde sig vara kung över? Pilatus förstod inte riktigt vad det var Jesus menade, troligtvis var det bara högdraget svammel.

“Du själv säger att jag är kung,” svarade Jesus. “Jag har fötts och kommit hit till världen för denna enda sak: att vittna för sanningen. Den som hör till sanningen lyssnar till min röst.”

Jesus sätt att tala tedde sig mycket underligt för Pilatus, men någonting i hans röst fick det att låta som mer än bara svammel. Inte hade Pilatus sagt att Jesus var kung, han hade ju bara frågat.

Fundersam och obeslutsam kunde han inte komma underfund med Jesus.

“Vad är sanning?”

“Vad tror du om den h...”

Det var Pilatus hustru som plötsligt hade kommit in i rummet i något ärende. Nu stannade hon förstummad och tittade på de två männen som stod några meter framför henne. Det var en märklig syn, men hennes ansiktsuttryck visade upp en väl häftig chock. Hon såg något mer än det uppenbara i situationen.

Pilatus såg frågande på henne. Hon kallade honom till sig utan att slita ögonen från den smutsige mannen som så tydligt jagade upp hennes sinnen.

“Vem är han?” viskade hon upphetsat, fortfarande utan att ta blicken från Jesus.

“Han?” började Pilatus oförstående. “Det är bara en jude de vill att jag ska döma. Det är en helt judisk affär som de har kommit med till mig.” Han tittade lite förbryllat på henne och undrade om hon genast fått samma underliga känsla som han. “Vad är det med dig, varför stirrar du så?”

Hon tog nu försiktigt ögonen från Jesus och tittade upp på sin högreste make.

“Jag drömde om honom,” började hon lyriskt. “Jag hade glömt det till nu, men det måste vara han. Det var en hemsk dröm, en mardröm om krig och människors död, romares död! Vad är det för folk och vad vill de den mannen?”

Pilatus förklarade som hastigast för henne vad han visste. Det blir bara märkligare och märkligare det här, tänkte han.

Efteråt såg hon allvarligt in i hans mörka ögon.

“Den här frågan övergår oss.” Hon darrade på rösten. “Sån mardröm jag hade om honom, och nu ser jag honom här! Utan att skymfa skulle jag tro att frågan övergår även kejsaren. Lita på mig, det här är en rättfärdig man. Du skall inte ha med honom att göra!”

Hon såg en sista gång på Jesus och sen tillbaks till sin man. Hennes ögon blixtrade av oro och beslutsamhet då hon gav honom en förmanande blick, vände om och gick ut ur rummet. Hon hade totalt glömt vad det var hon hade kommit för att fråga om.

Pilatus stod nu helt villrådig och kunde inte komma för sig varken det ena eller andra.

Jesus, som inte hade hört något av deras diskussion, såg lite underligt tillbaks på honom och förstod inte riktigt vad som var i

görningen. Allt hade gått precis som det var tänkt. Varför såg Pilatus så besynnerlig ut, och vad var det han hade diskuterat med kvinnan som kommit in? Varför hade Jesus en känsla av tvivel, kunde det möjligen vara så att ...

“Ähh!” hördes Pilatus plötsligen ljudligt jämra sig. “Det här är inte min angelägenhet,” sade han till ingen särskild. “Judarna får allt ta hand om sitt eget problem den här gången.”

Han brukade för det mesta lita till omen, och nu när både han själv och hans hustru hade en oförklarlig känsla av olust inför det hela tänkte han inte ge vika. Han ville inte ha mannens öde på sina händer.

Pilatus tänkte få ett slut på affären och tog ganska hårdhänt tag i Jesus och förde honom mot utgången. Nu skulle saken redas ut med judarna.

VI

Utanför hade folkmassan dragit till sig än fler människor. De kom från alla håll och kanter för att se vad det var som var i görningen. Var det någon som påstod sig vara Messias? Hur såg han ut? Var det Jesus, profeten från Nasaret?

Många kände till honom och hans gärningar. Han hade förargat många i staden, men också skänkt mycket värme och tröst till fattiga, gamla och sjuka. Många personer i den stora skaran önskade inget annat än att han skulle bli frisläppt, men det stora flertalet ville se honom fälld.

Judarna hade sett många stora talare komma och gå, och listan över heliga profeter var lång. Men Jesus hade förargat judarna med att låta påskina att han var deras Guds son. Det var den värsta typen av hädelse! Skulle Guds son vara en enkel snickare från Nasaret? Det stod ju tydligt i skriften att den Messias som skulle komma var en stor konung, som med sin armé av änglar skulle ta judarnas rike med storm och slänga ut allt vad avgudadyrkande romare hette. Jesus förtjänade att dö!

Inte många av de som var samlade tog sig tid att tänka på vad det skulle innebära om de hade fel. Tänk om det verkligen var Guds son de tänkte spika upp på ett kors! Hur skulle Guds vrede då kunna komma att drabba dem, Han som redan var besviken på dem och hade låtit dem lida så mycket? Skulle Han kanske inte se till att utrota judarna en gång för alla – för att sen kunna se sig om efter ett pålitligare och mer tacksamt folk att döma över? Judarna som inte längre ägde sitt eget rike skulle alldeles

säkert förlora Israels land för all framtid. De skulle bli ett fördömt folk!

Nu var det dock inte många som ens kunde tänka sig att det skulle kunna vara så. Nog för att Jesus var en mycket ovanlig man och ingen visste särskilt mycket om honom och hans förflutna, men inte var han Guds son. Han var god och omtänksam, och vissa hade hörts tala om mirakel. Med tanke på sina förtjänster kanske han inte riktigt förtjänade att dö, när allt kom omkring. Om han bara kunde erkänna sitt misstag och förklara för alla att han inte ansåg sig vara Messias och att han inte var ute efter att förändra lagen. Han var så högdraget envis!

De flesta ansåg honom förtjäna döden om han höll fast vid sin åsikt, vilket de inte trodde honom om att våga. Det skulle vara samma sak som att skriva under sin egen dödsdom. Vem ångrar sig inte i den situationen och, mot sin egen övertygelse om det så krävs, erkänner vadhelst som begärs.

Skulle det nu råka vara så att han verkligen var Guds son så skulle han ju lätt klara sig ur den här situationen, antingen av egen kraft eller med hjälp från Gud. Det var ju faktiskt ingen risk att de skulle råka döda Guds son av misstag. Gick det så långt att han blev dömd och dog på korset så var ju det faktiskt beviset för att han inte var gudomlig.

Tanken att Jesus död skulle vara ett syfte i sig var det ingen som spekulerade över – han var ju en obetydlig person.

VIII

De samlade hade format sig i små klungor, i vilka folk sinsemellan stod och diskuterade fallet. De blev mer och mer uppspelta. Strategiska personer gick runt och viglade upp folket mot Jesus. De provocerade dem till att erkänna Jesus skyldig, eller annars tvingas se sig själva anklagade för hädelse. Till slut var de flesta samspelta i ett dånande rop efter rättvisa och korsfästelse.

Församlingen tystnade plötsligt då Pilatus kom ut med Jesus i följe. Den upprörda stämningen lade sig för ett ögonblick då de flesta vände sig mot porten i spänd förväntan.

Det stumma trycket från folkets upptända känslor mötte Pilatus som en vägg då han trädde ut från sin trygga boning. Vid Jupiter, tänkte han och tvekade en sekund i sitt beslut. Det här är ju inte klokt. Tänk att en man kan väcka sådan avsky – en ensam, olycklig, försynt man. Det här måste klaras av fort!

Han ställde sig några meter framför dörren och tittade på folket nedanför honom. De väntade ett beslut – de skulle få ett!

Han gjorde en gest mot Jesus och började tala med hög, myndig stämma.

“Ni har fört hit den här mannen och anklagat honom för att uppvigla folk. Jag har nu förhört honom, men kan inte finna honom skyldig till något av det som ni anklagar honom för. Han har inte gjort något som förtjänar döden. Det är sed att jag friger någon åt er vid påsken, därför tänker jag nu tillämpa den seden och låta honom gå.”

Folket tittade först häpet på varandra – deras vanligtvis lyckliga frigivning under påsken hade nu vänts mot dem. Detta var inte vad de ville, och någon tog till orda mot Pilatus.

“Seden säger att vi judar ska få välja vem som ska frigivas,” skrek han över surret av folkmassan.

Pilatus hade väl inte hoppats för mycket på sitt försök. Han förstod att de var hänryckta i sin föresats, de skulle ha Jesus dömd till varje pris. Pilatus grep efter nästa strå.

“Det är också min skyldighet att komma fram med alternativ. Vilken vill ni att jag ska frige åt er, Barabbas eller Jesus?”

Barabbas var en mäktat impopulär person även bland judarna. Han hade deltagit i ett upplopp och dödat flera romare för en tid sedan, men han var också rövare utan vidare hänsyn ens för judar. Det var en person Pilatus avskydde av hela sitt hjärta och en han visste att judarna hellre skulle se död än frigiven.

Nu hade de till synes ett enkelt val, ändå stämde de alla upp i det rop som först kom från ett par provokatörer mitt ibland dem.

“Barabbas, Barabbas!”

Folkets rop var nästan öronbedövande. Pilatus kallade till sig vaktchefen och beordrade dit fler vakter, också runt om i kvarteren. Det här var en mycket farlig situation.

Han sträckte ut händerna i en gest som utstrålade majestät och fordrade tystnad. Ropen tystnade något och folket lyssnade ivrigt efter domen som de trodde skulle komma.

“Vad ska jag då göra med er judarnas konung, Jesus?” frågade han lite cyniskt.

“Han skall korsfästas!” hördes ett rop från massan, och folket stämde in.

“Korsfäst, korsfäst!”

Pilatus fick nu beordra soldaterna att tysta folket, vilka motvilligt lydte vapenmakten.

“Se människan!” sade Pilatus till dem och visade illustrativt fram Jesus. Han var nu arg och oförstående för deras fanatism. “Vad ser ni för ont i denna mannen? Hur kan han väcka sådant hat? Han är ju obetydlig, en Jesus bland många andra. Vad kan hans religiösa övertygelse innebära för hot mot er andra, ni som är så eniga i ert förakt?”

Han tog en paus för att se vad hans ord hade för effekt. Liten!
“Korsfäst, korsfäst!”

Pilatus gav nu upp, tog tag i Jesus och förde honom halvvägs nerför trappan, mot folksamlingen. Återigen fick soldaterna uppmana till tystnad.

“Jag för ut honom till er,” började Pilatus åsyftande sin symboliska gest, “för att ni ska förstå att jag inte finner honom skyldig till något.”

Nu var det Josias som tystade folkets rop med en handrörelse samtidigt som han tog sig upp för trappan mot Jesus och Pilatus. Han hade stått nöjd länge och lyssnat till folkets rop efter rättvisa. Han hade varit övertygad om att ett så samstämmigt och talrikt folkuppstånd skulle få sin vilja fram. Nu hade han blivit orolig! Vad var det som drev Pilatus? Kunde han våga säga nej till deras krav? Varför? Vad kunde en man som Jesus ha för betydelse för honom?

Han talade till Pilatus med hög röst så att folket skulle höra, hans röst lät nu otålig och arg. Pilatus motstånd hade gett honom nytt mod, och han hade folket i ryggen.

“Vi vill se honom korsfäst! Frige Barabbas och låt Jesus dö för sina synder mot oss judar. Han är en upprorsmakare som har satt sig upp mot det judiska rådet och därmed hela det judiska folket. Det är bara en tidsfråga innan han blir ett hot även mot er romare.”

Pilatus lyssnade inte på det örat – ville inte lyssna på det örat, och inte på det andra örat heller. Han var nu bestämd i sitt beslut.

“Ta honom då och korsfäst honom själva. Jag finner honom inte skyldig till något som förtjänar döden. Ni har gett honom en läxa i och med det här. Nu släpper jag honom. Jag låter honom gå!”

Nu var Josias alldeles utom sig av ilska, och ilskan blandades med en allt större rädsla över att misslyckas. Han hade misslyckats, hade han inte det? Han försökte med ett lömskt knep klämma åt Pilatus – med en aspekt från hans egen värld.

“Om du släpper honom så är du inte kejsarens vän. Den som gör sig till kung sätter sig upp mot kejsaren – och det är vad Jesus har gjort!”

Pilatus såg det för vad det var – ett sista desperat försök. Kejsaren skulle aldrig behöva höra om vad som hade hänt här. Även om det skulle nå hans hov på Capri så skulle han inte lägga ned någon möda på att kontrollera sakens riktighet. Tiberius Caesar var en mycket grym men praktisk person, och dessutom gammal och nära döden.

Pilatus hyste inga logiska farhågor att Jesus skulle bli till problem för romarna, men i sitt inre kunde han ändå känna en omotiverad rädsla, särskilt när han såg Jesus tunga värdighet. Vad var menat för den mannen?

Han lät ingen sådan känsla synas – hans framträdande och sista uttalande var orubbligt.

“Vad jag har bestämt, det har jag bestämt!”

Den dryga tystnaden bröts när vaktchefen kom fram och hjälpte Josias upp på benen igen. Han hade sjunkit ner på knä strax efter det att porten slagits igen efter Pilatus – och hade blivit sittande så med blicken tom och tankarna kortslutna kring en enda tanke: Jag har förlorat!

“Se så, ge er nu iväg!”

Ryckt ur sin apati såg Josias till en början oförstående på honom – men fick så plötsligt något vilt i blicken, grep tag om vaktchefens handleder och tvingade honom bakåt.

“Korsfäst honom! Han måste korsfästas, förstår ni inte det? Jesus från Nasaret måste dö!”

Vaktchefen var inte beredd på detta utbrott och höll ett ögonblick på att snubbla och falla bakåt. Han fick dock kontroll över situationen och tog sig enkelt fri från Josias krampaktiga grepp.

Två av de andra vakterna var snabbt där och tog hand om Josias och höll honom fast. De väntade på besked från vaktchefen om vad de skulle ta sig till – juden hade ju förgripit sig på en romersk medborgare och därtill den romerske ståthållarens vaktchef!

Med ögon rykande av förakt såg vaktchefen på Josias som nu mest såg ut att vilja försvinna genom ett hål. Han drog ut på

sekunderna och släppte inte Josias med blicken. Till slut tittade han över på de otåliga vakterna och såg något lugnare ut.

“Tag honom ner för trappan och låt honom gå!”

“Men...” började en av vakterna men såg på vaktchefens blick att det inte var rätta tillfället att argumentera – han knep igen.

Vaktchefen gick de få stegen upp till trappavsatsen och vände sig ut mot folket.

“Gå nu hem! Det finns inget mer att se! Jesus har blivit frisläppt av ståthållaren vars beslut inte kan rubbas. Ta nu tid på er att förbereda er högtid och ställ inte till med några dumheter. Det kan vara skönt för oss alla att slippa oroligheter för en gångs skull. Eftersom Jesus har blivit släppt innebär det att han har funnits oskyldig till de brott som ni påstår att han har begått. Rom säger att han inte ska straffas – och då ska han inte straffas! Så gå nu inte och ta lagen i egna händer. Det kan få obehagliga konsekvenser.”

Han såg ut över folkmassan som skruvade på sig och verkade titta efter Josias som nu blivit liten och inte verkade vilja göra sig hörd. Belåten med dagens händelseförlopp smålog han lite för sig själv då han såg på Josias. Han drog djupt efter andan, knöt händerna och försökte stirra var och en rakt in i ögonen.

“Gå HEM!”

IX

Flera timmar senare befann sig Jesus i Getsemane trädgård. Han hade kommit fram dit efter en omtumlande och inte helt minnesklar middagspromenad och satt nu och funderande över vad som hade hänt. Vad hade Gud för planer med honom egentligen – allt hade ju varit så klart!

Visserligen hade han haft sin ångest över vad han var tvungen att gå igenom, men han hade aldrig tvivlat över att det skulle ske – och att tiden nu var inne. Har jag visat mig ovärdig, kunde han inte låta bli att tänka. Kanske Gud hade blivit besviken över hans rädsla och bävan, och därför ändrat sitt beslut.

Han hade nu suttit länge och bett:

Fader, din vilja är lag, visa den för mig. Fader, varför blev det inte som det var bestämt? Fader, är du besviken på mig? Fader, har du övergivit mig?

Han hade suttit såsom i en dimma under ett olivträd och blivit avbruten endast av Petrus som kommit för att se efter hur det var med honom. Petrus förstod inte varför Jesus inte var glad över att judarna hade släppt honom efter Pilatus beslut. Visserligen skulle de kanske göra ett nytt försök efter påsken, men nu hade de ju i alla fall vunnit lite tid!

Jesus hade tittat på honom med avgrundsdjup sorg i blicken. Ska de aldrig förstå? Men hur kunde Petrus förstå det tvivel han nu kände, hans tro var för ytlig.

Mot sin vilja hade Petrus blivit motad bort för att lämna Jesus i fred med sina böner. Han var orolig över vad han sett – aldrig hade Jesus sett så håglös ut. Men att lämna honom för sig själv var kanske det bästa – ett par timmar ensam med Gud skulle väl få honom på fötter igen.

Jesus satt kvar med benen i kors och händerna i knät. Tjocka lockar av mörkt hår och stelnat blod föll ner i hans ansikte som var täckt av smuts och blod med ljusa fåror efter enstaka tårar. Plötsligt tänkte han på sin mor, Maria, och då brast något inom honom. Han föll ner på sidan och begravde en min av ändlös saknad i det mjuka gräset. Hans kropp skälvde i takt med de ljudliga snyftningarna.

“Fader, varför har du övergivit mig!?”

Dagen gick, fick sin ände, och snart steg en ny morgons sol i öst. Och med den vakna solen som enda följe vandrade en utmattad Jesus ut i öknen.

Han släpade långsamt sina sandalförsedda fötter genom den varma sanden och såg inte ut över den milsvidda öken som bredde ut sig söder om Hierosolyma. Han tittade ner i marken framför sig och det enda han tänkte på var den bot han måste göra – den ensamma prövning han en gång tidigare hade fått utföra och nu måste gå igenom igen.

Men den gången hade han inte varit lika ensam och modlös. Han hade haft sin behårda tro och längtan efter att förändra världen. Den värld som nu borde ha varit på god väg att bli förändrad, men som istället hade tagit en annan väg – en väg där Jesus som synes inte hade någon plats.

Kanske var han bara för otålig, kanske skulle hans tid komma. Men varför hade planerna i så fall ändrats, varför kände han det som om han hade blivit övergiven av sin Gud – sin Far.

En prövning! Det var vad det var. Han måste försöka hålla modet uppe och klara sig igenom den utan misströstan och förtvivlan. Klara av kanske fyrtio dagar och lika många djävulens frestelser i den ensamma öknen med de få resurser den hade att undvara.

Om han bara inte hade känt sig så oändligt trött...

Han satte sig i skuggan bakom en sten och kände hur ögonlocken inte ville hålla sig uppe. Inom kort hade han somnat och sov så djupt att han inte märkte hur solen banade sin väg över himlavalvet och fick solskenet att runda stenen där han satt. Snart badade Jesus i en intensiv hetta och huden sveddes av solens obarmhärtiga strålar.

Kyla! Han vaknade av att han frös. Solen hade gått ner! Dagens värme hade stigit till väders och lämnat den mörka öknen kall och fridfullt lugn. Han hade sovit sedan middagstid och borde ha varit ordentligt utsövd. Istället kände han sig febrig, skakade av frossa och led av en plågsam törst. Då han började röra på sig kände han stelheten i kroppen och ryckte till då han förde händerna till sitt sönderbrända ansikte. Detta är bara första dagen, tänkte han, tvingade tillbaka tårarna, reste sig och började röra sig ut i natten.

När morgonen kom hade han irrat omkring planlöst större delen av natten. Han hade letat efter något vattendrag för att släcka sin törst och svalka sin brännande hy, men hade funnit endast ogästvänliga klippor och torra växter. Vid ett par tillfällen hade han skymtat en eld hos någon nomadfamilj eller karavan och varit tvungen att hålla tillbaka sin sorgligt ömkliga längtan.

XI

Jesus var inte frisk! Prygel, svek, förlorat hopp, och nu detta självvalda gissel hade fått hans hälsa att vackla. Vid middagstid den andra dagen i öknen var Jesus nära att förlora medvetandet av utmattning och värme.

Solen sken som förut då han hasade sig in mellan ett par klippor där han tyckte sig skönja något som glittrade – kunde det vara en källa? Hade Gud äntligen vänt tillbaka sin blick mot honom? “Gud, min Gud – låt detta vara vatten!” mumlade han mellan såriga läppar utan att vara medveten om att han talade.

Han kisade med ögonen då han kom in i skrean – han var tvungen att lugna sig någon minut innan ögonen ville se något annat än skuggor och solreflexer. Tomt! Sånär som på några

torra grenar fanns där ingenting. Besviken föll han på knä och rotade med händerna i sanden – han hade sett vatten! “Det finns vatten här!” grät han.

“Jesus...”

Vad var det för en röst? Han hade hört en röst! Han slutade gräva i marken och tittade upp. Det var någon som hade kallat honom vid namn – det hade han tydligt hört!

Han ryggade tillbaks då en av grenarna på marken till synes fick liv, reste sig upp och väste mot honom. Det var en orm – eller var det det...?

“Jesus! Söker du ditt rike i den här torra sanden?”

Ormen talade till honom!

“Jag säger dig Jesus, att du kommer att dö här i ensamhet. Gå och sök upp människor och få hjälp – du är sjuk! Se här, ta de här... Res dig och gå hem!”

Plötsligt såg Jesus tre fyllda vattenkärler bakom ormen. En prövning! Han insåg plötsligt att det var ett djävulens redskap han såg framför sig – den första frestelsen!

Han var starkare än så!

“Vik hädan Satan!”

Han sträckte ut armen i en avvärande gest mot ormen som väste och högg till. Jesus skrek till av smärta och förvåning och drog snabbt åt sig handen. Ormen slingrade iväg mellan stenarna, vattenkärlet var borta!

Det blödde lite från handleden där han hade blivit biten och handen kändes lite stel. Han tittade efter ormen men kunde inte se den någonstans – förtrollningen var över, djävulen var borta!

Omtöcknad vände han sig om för att gå, uppiggad av att han hade klarat första prövningen. Nu var Gud på hans sida igen!

Han kom inte långt innan mattheten fick honom att lägga sig ner och flämtande kippa efter andan. Yrheten gjorde att han inte förstod att ormens gift hade spridit sig i kroppen.

Han kände sig så otroligt trött! Om han bara fick sova lite så skulle allt bli bra...

Efter en kort stund somnade Jesus intill en enslig klippa i den karga ödemarken. Snart skymde det i Israels land.

En ny dag kom, kastade sitt sken över den sterila öknen, och försvann snart i nattens dunkel. Solen gick upp. Solen gick ner. Jesus låg kvar. Jesus var död!